

УЧЕБНА ПРОГРАМА
ПО
СРЪБСКИ И ХЪРВАТСКИ ЕЗИК-ХІ клас,
Втори чужд език-профилирана подготовка

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ.

Настоящата учебна програма е разработена съгласно Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици. Програмата е съобразена с държавните образователни стандарти по чужд език.

Обучението по сръбски и хърватски език като втори чужд език в ХІ клас-профилирана подготовка се осъществява в рамките на предвидения хорариум от часове според учебния план на училището.

II. СТРАТЕГИЯ И ЦЕЛИ

Образователната стратегия при изучаването на сръбски и хърватски език като втори чужд език се определя като функционално-комуникативна. Общите цели на обучението са свързани с изграждане на система от интелектуални умения за развитие на познавателните способности и творческата самостоятелност на личността; с формиране на толерантност към културните различия и развитие на умение за социално отговорно поведение и межкултурно общуване.

Специфичните цели на обучението в единадесети клас са свързани с достигане на второ равнище на владееене на езика според държавните образователни стандарти и се определят в рамките на всеки тип речева дейност, както следва:

1. Слушане-възприемане на жива и механична реч с прилагане на усъвършенствани компенсаторни стратегии.

2. Четене-извличане на пълноценна съдържателна информация на равнище текст и подтекст; самостоятелно преодоляване на текстовите трудности на езиково, структурно и съдържателно равнище.

3. Говорене-усъвършенствана диалогична и монологична реч в рамките на предвидените от програмата теми.

4. Писане-делова и лична кореспонденция; анотация на прочетен или прослушан текст; кратко изложение на собствени и чужди тези; ползване на различни видове справочна литература.

XI клас (втори чужд език-профилирана подготовка)					
Очаквани резултати			Учебно съдържание /теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки/		
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия /по теми/	Контекст и дейности /за цялото ядро и/или за цялата програма/	Възможности за междупредметни връзки
1	2	3	4	5	6
<p>Слушане</p> <p>Четене</p>	<p>Ученикът: Разбира в подробности информация от лекция, доклад, фабулни текстове, описания, разсъждения при наличие на 5% неизучена лексика, без нагледна опора -съдържанието на разширен аргументиран разговор с един или повече събеседници в рамките на учебното съдържание. Прилага компенсаторни стратегии при слушане.</p> <p>Ученикът: Владее всички видове техники на четене при обем на текста до 2000 думи от всички жанрове. Разбира пълноценно съдържателна и естетическа информация от различни по вид и жанр текстове. Извлича неексплицитно формулирана информация /на ниво подтекст/. Използва различни компенсаторни стратегии на равнище дума /словообразуване, интернационална лексика/, изречение /препинателни знаци, ошрифтяване, числа/.</p>	<p>I. Тематични области</p> <p>1. Аз и другите -моите приятели -мечти, конфликти</p> <p>2. Моят ден -образование: училища, колежи, университети -свободно време: книги, театър, кино, любими герои, любими занимания</p> <p>3. Светът около нас -Земята: Земята в космическото пространство; Континенти и държави, природа и климат, растения и животни; Грижа за Земята.</p> <p>1. Празници –ритуали –религиозни и битови празници</p> <p>II. Социокултурни знания-в рамките на посочените теми ученикът трябва да разшири знанията си за живота в Сърбия и Черна Гора, Хърватска: -социално поведение-норми, етикет -празници, обичаи, традиции -отношение към околната среда -манталитет и нагласи -организация на обществения</p>	<p>ЕЗИКОВИ ЗНАНИЯ</p> <p>А. Фонетика -поддържащ коректировъчен курс 1. Правопис -уподобяване на съгласните-по звучност и по място на образуване</p> <p>Б. Морфология -преговор и обобщение с елементи на надграждане по основните функционално-семантични категории: Съществително име: предложни и безпредложни конструкции, изразяващи отношения за време, пространство, причина и цел, -начини за</p>	<p>На учениците се дава възможност: -да провеждат разговори и дискусии и аргументират мнението си; -да правят самооценка и взаимна оценка; -да предават и ползват необходимата им информация чрез учебния превод; -да избират индивидуални стратегии за учене, сомообучение, самоконтрол; -да прилагат компенсаторни стратегии при общуване; -да разширяват познанията си за Сърбия и</p>	<p>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</p> <p>1. Български език и литература: -паралели между лексико-граматичните категории; -стил, сфери на общуване; -речев етикет -видове текст -национална идентичност -жанрово многообразие -обща лексика</p> <p>2. Други чужди езици: -социокултурна и страноведска информация за други страни -стратегии, техники за учене на чужди езици -прилагане на</p>

<p>Говорене</p>	<p>Използва справочни материали. Ученикът: Води разговор на познати теми като: -представя факти; -обсъжда съвместна дейност -изразява съгласие/несъгласие -разбира комуникативните намерения на събеседника си Изразява желание да получи информация. Води стандартен разговор по телефона. Съобразява речта си с комуникативната ситуация. Усъвършенства произношението и интонацията си, като се доближава до нормите в сръбския/хърватския език. Прилага компенсаторни стратегии.</p>	<p>живот -история -национално своеобразие на културното наследство-най-значими образци на литературата, музиката -взаимоотношения между България и Сърбия и Черна Гора и Хърватска в областта на културата. III. Сфери и роли на общуване: 1. Сфери: -в училище /сред приятели -вкъщи -на обществени места /магазини, болници, заведения за обществено хранене, различни държавни институции, кино, театър, туристическо бюро, хотел/ -по телефона 2. Роли: -участник в разговор -пътник -пациент -клиент -домакин -гост -читател -зрител -слушател -интервюиращ -интервюиран</p>	<p>изразяване на притежание -събирателни съществителни /образуване, употреба, склонение/ Спрежение на глаголите. Сегашно и минало деепричастие-образуване на формите, употреба, варианти за превод на български. Числителни: -склонение на числителните бройни -дробни -събирателни числителни -brojne imenice Местоимения: -склонение на сложните обобщителни и неопределителни местоимения от типа svakolik, bilo koji; -склонение на отрицателните местоимения с ni-в конструкция с предлог В. Синтаксис -преговор и обобщение с</p>	<p>Черна Гора и хърватска, тяхната история, изкуство и култура, социален живот в съпоставителен план; -да се подготвят за участие в конкурси, езикови изпити и различни извънучилищни дейности: участие във вечери, концерти, литературни програми.</p>	<p>компенсаторни стратегии -граматически и лексикални съответствия 3. Информатика и информационни технологии: -работа с мултимедийни продукти -намиране и извличане на информация от интернет -текстообработка 4. Обществени науки и гражданско образование: -коментари и сравняване на факти и събития от историята на славянския свят -правова държава, права на човека -гражданско общество -образование и професионални интереси -разширяване на Европейския съюз -България- природа, население, стопанство,</p>
<p>Писане</p>	<p>Ученикът: Води лична кореспонденция: писма, картички, покани. Пише заявления, молби. Попълва бланки, формуляри. Прави анотация, резюме на прочетен или прослушан текст. Използва езикови средства, съобразени с основните изисквания за писмено общуване.</p>	<p>IV. Използване на компенсаторни стратегии Ученикът трябва да се научи да използва: -мимики, жестове -неезикови и родноезикови опори -форми на езикова догадка</p>			

		<p>-помощ от други участници в общуването /съученици, учители/ -помощни учебни и справочни материали -молба за уточняване -повторно питане</p>	<p>елементи на надграждане; -синтактични функции на различните части на речта; <u>Г.Словообразуване</u> -наречия /местоименни, образувани от съществителни, числителни, глаголи/ -глаголи: /образуване на глаголи от несвършен вид, образуване на многократни глаголи, умалителни и усилващи глаголи, моментни глаголи, глаголи от свършен вид.</p> <p>Лексикалният базов минимум включва активна лексика около 800 лексикални единици, необходими за речева комуникация по теми и ситуации, определени от тематичните области.</p>		<p>региони 5. Природни науки и екология: -замърсители на въздуха, водата и почвата -защитени видове и обекти -изобретения, научни постижения -здравословен и природосъобразен начин на живот -живот без дрога 6. Изкуства: -известни творби на сръбски и хърватски творци -младежка култура -аудиомедии 7. Физическа култура и спорт: -спорт и здраве -индивидуални и колективни спортове -професионален спорт -екипност</p>
--	--	---	--	--	---

V. ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на учениците в процеса на обучението отчита знанията и уменията, фиксирани по езикови аспекти и видове реч в програмата. Същевременно то има възпитателна, стимулираща и развиваща функция. Формите на оценяване трябва да бъдат разнообразни и да отчитат последователно и системно постиженията на учениците в учебния процес.

Устна проверка на знанията и уменията:

- монологично изказване;
- отговор на комуникативен въпрос;
- участие в диалог, дискусия;
- коментар по зададена тема и др.

Писмена проверка на знанията и уменията в XI клас:

- диктовка;
- преразказ;
- писмен проект;
- кратко есе;
- периодични и обобщаващи текстове;
- домашни работи и др.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ.

Организацията на обучението по сръбски и хърватски като втори чужд език следва общоприетите принципи на комуникативно-ситуативния и когнитивния подход, утвърдени в съвременната методика. Учебната дейност е ориентирана към изграждането на компонентите на комуникативната компетентност в разнообразните и аспекти, като водеща е прагматическата насоченост.

Общо изучаването на сръбски и хърватски като втори чужд език обуславя някои акценти:

1. Равнопоставеност, а на определен етап от обучението и изпреварване на репродуктивното пред продуктивното овладяване на езика.
2. Развитие и усъвършенстване на стратегиите за самостоятелно учене и на компенсаторните стратегии за преодоляване на трудности в устната и писмената реч.
3. Използване на разнообразна социокултурна информация с дефинирана насоченост, в зависимост от интересите на учениците и евентуалната им бъдеща реализация.